

RAPPORTAGE TLV SCHOOLJAAR 2024-2025

Samenwerkingsverband Primair Passend Onderwijs Maastricht-Heuvelland

De evaluatie is op 29 september 2025 vastgesteld door het Toezichthoudend Bestuur.

De evaluatie wordt ter kennisgeving aan de OPR toegezonden en Schoolbesturen delen deze evaluatie met hun scholen.

1. INLEIDING

Het Samenwerkingsverband verleent Toelaatbaarheidsverklaringen voor het speciaal onderwijs (SO) en speciaal basisonderwijs (SBO) op basis van het Ondersteuningsplan en het door het Bestuur vastgestelde beleid, inclusief de bijbehorende uitvoeringsafspraken. De evaluatie over het schooljaar 2024-2025 sluit aan bij de hoofdstructuur van het Ondersteuningsplan. Een trendanalyse maakt deel uit van het Jaarverslag 2025. Het SWV beschikt over gedetailleerde en specifieke onderliggende informatie, die jaarlijks digitaal beschikbaar wordt gesteld aan schoolbesturen via het TLV-dashboard. Dit gebeurt in het kader van dialoog, analyse, sturing en ontwikkeling met hun scholen.

2. AANTALLEN TLV-AANVRAGEN (zie excelbestand)

In schooljaar 2024-2025 zijn door het samenwerkingsverband 229 TLV 's afgegeven (122 eerste aanvragen en 107 herbeoordelingen).

Informatie over TLV-aanvragen in herbeoordeling 2024-2025 is opgenomen in een separate rapportage (vastgesteld door het toezichthoudend Bestuur op 15 april 2025).

AANTAL VERSTREKTE TLV's		229		Procentueel aandeel in aanvragen voor:			
		SO	SBO	BAO	SO	SBO	totaal
NIEUWE AANVRAGEN	vanuit BAO	27,94%	64,15%	Innovo	2	6	8
	43%			Kom Leren	7	5	12
				Mosalira	8	21	29
				Mesch	0	0	0
				Pallas	1	0	1
				Movare	0	1	1
				Smart	0	0	0
				Suringar	1	1	2
				subtotaal	19	34	53
				Vanuit eigen SBO	7	0	7
	zij-instroom	25,00%	30,19%	Vanuit eigen SO	0	2	2
	(onderwijs)			vanuit Cluster 2	0	6	6
	27%			vanuit Residentieel	1	0	1
				vanuit zorg voorliggend	0	0	0
				vanuit vrijstelling	2	0	2
			vanuit verhuizing	2	1	3	
			vanuit basis+ (instapklas)	3	3	6	
			vanuit basis+ (taalklas)	2	4	6	
			vanuit extra+ (kanteelklas)	0	0	0	
			subtotaal	17	16	33	
			vanuit KBC	16	1	17	
Onderinstroom	47,06%	7,55%	vanuit MKD	6	1	7	
(niet onderwijs)			vanuit overig zorg	8	2	10	
30%			vanuit PSZ/KDV	2	0	2	
			anders (thuis)	0	0	0	
			subtotaal	32	4	36	
TOTAAL	100,00%	101,89%		68	53	122	

Waarvan:			
> 8 jaar	< 8 jaar	man	vrouw
12	41	33	20

Waarvan:			
> 8 jaar	< 8 jaar	man	vrouw
12	21	20	13

Waarvan:			
> 8 jaar	< 8 jaar	man	vrouw
0	36	28	8

		SO	SBO	Totaal
HERBEOORDELING	Zittende leerlingen SO	58		58
	Zittende leerlingen SBO		49	49
	TOTAAL			107

Waarvan:

> 8 jaar	< 8jaar	man	vrouw
64	43	90	17

Aantallen TLV per gemeente in Maastricht-Heuvelland

Woonachtig in gemeente:	aantal TLV	%TLV	aantal po	%po
Eijsden-Margraten	14	11,48%	2095	18,32%
Gulpen-Wittem	2	1,64%	729	6,37%
Maastricht	85	69,67%	6423	56,16%
Meerssen	9	7,38%	1050	9,18%
Vaals	2	1,64%	404	3,53%
Valkenburg	9	7,38%	735	6,43%
Afkomstig gemeente buiten SWV	1	0,82%		0,00%
Totaal	122	100,00%	11436	100,00%

betreft: 1 Simpelveld

teldatum po aantallen 2024-2025 (bron DUO/open data)

verschil in aantallen po agv in Nederland woonachtige, maar in België schoolgaande kinderen

Eerste aanvragen zijn afkomstig uit:

Historisch overzicht aantallen TLV	2020-2021		2021-2022		2022-2023		2023-2024		2024-2025	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
vanuit basisondersteuning	83	48%	59	45%	46	30%	60	48%	53	43%
vanuit zij instroom (onderwijs)	35	21%	28	22%	61	40%	30	24%	33	27%
vanuit onderinstroom (niet onderwijs)	53	31%	43	33%	45	30%	34	27%	36	30%
Totaal	171	100%	130	100%	152	100%	124	100%	122	100%

In schooljaar 2024-2025 is een lichte daling van het aantal afgegeven TLV's (van 124 naar 122); Over meerdere jaren bezien is er gemiddeld een licht dalende trend zichtbaar. Voor alle kengetallen wordt verwezen naar het excelstand. Onderstaand een enkele duiding en/of aanvulling.

a. Basisondersteuning

Het aandeel TLV's vanuit de basisondersteuning is gedaald van 48% naar 43%. Ook in absolute aantallen is een afname zichtbaar van het aantal TLV-aanvragen vanuit de basisondersteuning. Deze daling komt doordat schoolbesturen minder TLV's hebben aangevraagd vanuit de basisondersteuning dan in voorgaande jaren. Daarmee lijkt de neerwaartse trend zich voort te zetten. Het is hierbij belangrijk op te merken dat aanvragen vanuit schakelvoorzieningen binnen de basisondersteuning (zoals EOA, taalklas of instapklas) niet onder deze categorie vallen, maar worden meegeteld bij de zij-instroom (waar een toename zichtbaar is).

Het percentage TLV-aanvragen vanuit de basisondersteuning is per schoolbestuur afgezet tegen het marktaandeel. Bij de interpretatie van de verdeling van aanvragen per 'bevoegd gezag' per schooljaar is voorzichtigheid geboden. Stichtingen participeren met ongelijke aantallen scholen en leerlingen in het samenwerkingsverband, het betreft gegevens over een relatief beperkte periode en de effecten en consequenties van de uitvoeringsafspraken basisondersteuning laten zich pas op de langere termijn structureel gelden en duiden. Daarom wordt tevens de meerjarige trend (2021-2025) opgenomen per schoolbestuur. In de eigen verantwoording duiden schoolbesturen het eigen aandeel in het collectief resultaat en het collectief proces (SAZ).

Opvallend is dat schoolbestuur Mosalira – na 2 jaar een laag aantal verwijzingen - in schooljaar 2024-2025 relatief meer leerlingen verwijst naar het SBO en SO afgezet tegen het marktaandeel BAO. Gemiddeld over 5 jaar betreft dit 19 leerlingen per schooljaar. Opvallend is het hoge aantal verwijzingen naar het sbo. Oorzaken liggen mogelijk in het toegenomen totaal aantal leerlingen bij MosaLira, het toegenomen aantal leerlingen met taalproblematiek en onder invloed van het streven naar meer inclusie uitgestelde TLV-routes.

Bij schoolbestuur Innovo is in schooljaar 2024-2025 een significante daling zichtbaar in het aantal verwijzingen vanuit de basisondersteuning (voor het tweede jaar op rij). Bij schoolbestuur kom Leren zien we een stijging van het aantal verwijzingen naar SO en de forse daling van het aantal verwijzingen naar SBO. Bij Suringar zien we een constant hoge verwijzing naar SO en SBO; de oorzaak hiervan ligt in het gegeven dat Suringar veel leerlingen plaatst die bij scholen van andere schoolbesturen direct verwezen worden (en dus niet geregistreerd worden als verwijzingen vanuit de basisondersteuning). Bij Pallas zien we door de jaren heen een hoge verwijzing naar SO en een minimale verwijzing naar SBO. Bij de overige kleine schoolbesturen (Movare, Smart en Mesch) is het verwijzingspercentage conform of lager dan marktaandeel.

2024 - 2025		meerjarig gemiddeld 2021-2025			
% aandeel in verwijzingen naar SO	% aandeel in verwijzingen naar SBO	% aandeel in LL-aantal bao 01-02-2025	Bestuur 3105	% aandeel in verwijzingen SO	% aandeel in verwijzingen SBO
10,53%	17,65%	19,37%	Innovo	14,71%	20,27%
36,84%	14,71%	33,93%	Kom Leren	29,08%	35,05%
42,11%	61,76%	37,86%	Mosalira	41,13%	36,61%
0,00%	0,00%	0,75%	Mesch	0,00%	0,68%
5,26%	0,00%	2,36%	Pallas	3,70%	1,25%
0,00%	2,94%	1,18%	Movare	1,25%	2,71%
0,00%	0,00%	3,28%	Smart	0,00%	2,03%
5,26%	2,94%	1,26%	Suringar	10,12%	1,41%

b. Zij instroom onderwijs

Zij instroom betreft kinderen die voor SO/SBO worden aangemeld vanuit (eigen) schakelvoorzieningen in de basisondersteuning (EOA/taalklas/instapklas), zorginstellingen, residentiële instellingen, cluster 2, verhuizers vanuit het buitenland of eigen SO/SBO. Het aantal aanvragen vanuit de zij instroom bevat een aanzienlijk en relatief toenemend aandeel (27% in de nieuwe aanvragen in schooljaar 2024-2025). Dat is een stijging van 3% tov vorig schooljaar. De stijging wordt veroorzaakt vanuit cluster 2 (+2), vanuit vrijstelling (+2), verhuizing (+2), basis+ instapklas (+2). Een fikse daling is ingezet bij basis+ taalklas (- 5). Bij verplaatsingen binnen de extra ondersteuning overstijgt de beweging van sbo naar so (7) de terugplaatsing van SO naar SBO (2). Het aantal TLV aanvragen vanuit zorg (inclusief residentieel) is gering.

c. Onderinstroom

Onderinstroom betreft kinderen die voor SO/SBO worden aangemeld vanuit voorschoolse voorzieningen (MKD, Kentalis, KBC, etc) of thuis. Dit zijn jonge kinderen die nog niet zijn ingeschreven in een school en waarvoor extra onderwijsondersteuning in S(B)O aangewezen blijkt. Het aandeel TLV vanuit de onderinstroom stijgt met 3% tot 30%, maar is (meerjarig) stabiel. De stijging wordt veroorzaakt door onderinstroom vanuit KBC (+5), overige zorg (+6). Daartegenover staat een daling van onderinstroom vanuit MKD (-8); dit is een logisch gevolg van de sluiting van de MKD's in schooljaar 2023-2024.

Voor het merendeel van deze kinderen geldt dat naast onderwijsondersteuning, tevens zorgondersteuning nodig is (Jeugdwet/Wet Langdurige Zorg/Zorgverzekeringswet). Als schoolbesturen erin slagen om - door middel van schoolarrangementen - meer zorgondersteuning samen met kernpartners in de basis in te richten, is het aannemelijk dat het aandeel vanuit deze categorie kan dalen. Door de bijeenkomsten van HET KAN WEL is de focus gelegd op plaatsing van (jonge) leerlingen in de basisondersteuning. De wijziging van het aanmeldingsbeleid zoals ingevoerd per 1 augustus 2025 (waarbij alle aanmelding die voorheen rechtstreeks bij SBO gedaan werden, nu via de basisondersteuning verlopen) kan ervoor zorgen dat het aandeel vanuit deze categorie daalt.

d. Terugplaatsing vanuit gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen

Het samenwerkingsverband heeft geen actueel beeld van de terugplaatsingen van S(B)O naar de basisondersteuning omdat hiervoor geen TLV verstrekt wordt. Deze gegevens zijn wel achteraf beschikbaar in het jaarverslag (via DUO). In het ondersteuningsplan staat de opdracht verwoord aan schoolbesturen met gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen om het aantal terugplaatsingen te laten stijgen. Dit vergt overigens niet alleen een inspanning voor gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen. Dit betekent ook een denkomslag voor scholen in de basisondersteuning en kernpartners die verantwoordelijk zijn voor de inzet van zorgondersteuning in de basis. Door de bijeenkomsten van HET KAN WEL is de focus gelegd op terugplaatsing en lijkt een andere mindset te ontstaan; tevens is in het gewijzigde aanmeldingsbeleid de terugplaatsingsroute expliciet opgenomen door bij plaatsing een beoogde school van terugplaatsing aan de leerling te koppelen.

Het deelnamepercentage S(B)O is naast de instroom ook een resultante van de (zeer beperkte) terugplaatsingen vanuit S(B)O naar lichtere vormen van ondersteuning/naar basisonderwijs. In combinatie met inzet van ondersteuning jeugdhulp en zorg is beoogd de cultuuromslag, de beweging naar inclusie, te stimuleren. Een beweging die (op z'n zachtst gezegd) nog stevig moet landen en worden verankerd in "heart en mind" van alle participanten binnen het SWV -leerkrachten, IB-ers, directeuren en schoolbesturen- en extern bij gemeenten en zorgpartners. Nog veel werk aan de winkel in het (optimaal) realiseren van schoolarrangementen in de basisondersteuning en doelgroeparrangementen in de extra ondersteuning.

e. Verhuizingen

Er zijn 3 TLV's verstrekt als gevolg van verhuizingen (stijging van 2 TLV's tov vorig schooljaar). Dit is exclusief kinderen die reeds een SO of SBO-beschikking van elders hebben; S(B)O-beschikkingen zijn landelijk geldend en het Samenwerkingsverband dat de eerste TLV heeft afgegeven blijft verantwoordelijk voor financiering. Scholen moeten bij aanmelding en plaatsing van verhuisleerlingen zeer alert zijn en blijven waar de TLV moet worden aangevraagd; dat is dus niet per definitie bij het eigen Samenwerkingsverband!

f. Pragmatische werkafspraken zorg/behandeling voorliggend aan onderwijs (PWA)

Voor enkele leerlingen is behandeling/zorg/begeleiding zo intensief en noodzakelijk, dat er tijdelijk of langdurig geen of slechts in beperkte mate sprake kan zijn van onderwijs(ondersteuning). Behandeling en zorg is hier voorliggend aan onderwijs, zonder dat er (nog/al) sprake is van vrijstelling van onderwijs. Het streven is erop gericht om behandeling en zorg in samenhang met (een klein aandeel) onderwijs te bieden. De hulpverleningspartner is verantwoordelijk voor de inhoud en uitvoering van behandeling, zorg en begeleiding. De onderwijs partner draagt zorg voor een onderwijsaanbod dat daarbij zo veel mogelijk aansluit cq past. De integrale aanpak is gericht op het volledig hervatten van het onderwijsproces. Schoolbesturen maken pragmatische werk afspraken over de onderwijsondersteuning aan leerlingen waarbij behandeling en zorg voorliggend is.

Door het samenwerkingsverband worden per kwartaal de leerlingen die geplaatst zijn op basis van PWA uitgevraagd bij Alterius (IZEO), Wijnberg (PLinthos), Mosalira (Kantelklas). Door de invoering en toepassing van de pragmatische werkafspraken ontstaat inzicht en overzicht met betrekking tot leerlingen met een zorgindicatie.

De kwartaaloverzichten van de onderwijspartners die leerlingen bedienen die middels PWA geplaatst zijn door het samenwerkingsverband opgevraagd en zijn tot schooljaar 24-25 per kalenderjaar (2024 en 2025) geregistreerd. Vanaf schooljaar 2025-2026 zullen deze wederom worden opgevraagd en volgt een uitgebreide analyse per schooljaar.

In schooljaar 2024-2025 zijn 8 TLV's verstrekt omdat de trajectbegeleider een zorgplichtige school heeft aangewezen. Dit betrof in alle gevallen leerlingen die nog niet waren ingeschreven in onderwijs. Zij zijn allen gestart in de Kantelklas van SO CSN (Mosalira).

Alleen als sprake is van een 24/7 plaatsing kan een leerling residentieel geplaatst worden:

Residentieële plaatsingen	2021	2022	2023	2024	2025
Buitenhof	12	10	13	3	3
Wijnberg	2	1	0	0	1
Xaverius	2	0	1	0	0
Overig	1	0	0	0	0
Totaal	17	11	14	3	4

Door de invoering en strikte toepassing van de PWA is vanaf schooljaar 2023-2024 sprake van een afname van residentiele plaatsingen.

3. NIEUWE TLV-AANVRAGEN – PROCES

3.1. Vooraf

De procesgegevens worden gegenereerd door trajectbegeleiders. Het betreft een aantal relevante procesgegevens rond de verstrekte TLV 's, uitgezonderd de TLV 's voor de herbeoordeling van leerlingen met een aflopende TLV (hiervoor geldt een afwijkende procedure, waarbij deze monitorgegevens in dit kader niet van belang zijn).

Dit is essentiële informatie voor het Samenwerkingsverband enerzijds voor het kwaliteitszorgsysteem en anderzijds om scholen/besturen feedback te geven gerelateerd aan het ondersteuningsprofiel en het plan- en handelingsgericht werken.

De grote schoolbesturen (Innovo, Movare, kom Leren, Mosalira) hebben ervoor gekozen om de procesbegeleiding, sturing en monitoring van de geboden ondersteuning in niveau 1 t/m 4 zelf ter hand te nemen alvorens een aanvraag TLV S(B)O in te dienen bij het Samenwerkingsverband. Voor kleine schoolbesturen voorziet het Samenwerkingsverband in procesbegeleiding. Alle schoolbesturen zijn aldus verantwoordelijk voor de uitnutting van niveau 1-4 voordat een TLV wordt ingediend bij het Samenwerkingsverband.

3.2. Aantal dossiers met procesinformatie

Over alle eerste aanvragen is procesinformatie beschikbaar. Voor kwalitatieve informatie worden relevante gegevens genereerd uit de TLV-aanvragen vanuit de basisondersteuning, vermeerderd met de aanvragen vanuit de instapklas, taakklas en kantelklas.

3.3. Zelfbeheer schoolbesturen

Mede door wijziging van het aanmeldingbeleid per 1 augustus 2025, wordt het zelfbeheer bij plaatsing- en verplaatsingsprocessen in toenemende mate bij scholen en schoolbesturen belegd. De rol van het samenwerkingsverband en de trajectbegeleiders zal -hieraan gekoppeld- wijzigen in de loop der tijd. Voorzien in onafhankelijk advies bij verschil van inzicht over de inzet van onderwijsondersteuning niveau 1-4 en begeleiding van verplaatsingsprocessen naar/toelaatbaarheidsverklaring voor niveau 5, blijft voorbehouden aan het Samenwerkingsverband. Deze beweging vraagt om stevige stappen van scholen en schoolbesturen om zowel het aanmeldingsproces als het toeleidingsproces naar S(B)O valide, verantwoord en AVG-proof te realiseren binnen de collectieve kaderafspraken. Door digitalisering van de doorgaande lijn via Kindkans wordt dit proces gefaciliteerd.

3.4. Plaatsingsstagnatie

Aangezien de school van aanvraag en de school van plaatsing beiden betrokken zijn bij de oordeelsvorming in het knooppunt toeleiding, is plaatsing onderwerp van gesprek en leidt dat na toekening van een TLV doorgaans niet tot problemen of wachtlijsten. Voor plaatsing worden veelal natuurlijke instroommomenten (na vakanties) gekozen, maar als de situatie daarom vraagt wordt ook plaatsing binnen korte termijn gerealiseerd.

Er was beperkt sprake van plaatsingsstagnatie. Waar aan de orde hangt wachttijd samen met exploitatiedruk in het gespecialiseerd onderwijs en/of personele knelpunten in de zorg. In een aantal dossiers is in goed onderling overleg tussen de school, gemeente en samenwerkingsverband naar oplossingen gezocht in de vorm van maatwerk en overbruggingsafspraken tot plaatsingsdatum. Het inzetten op schoolarrangementen in de basisondersteuning en doelgroeparrangementen in de extra ondersteuning blijft aanbevolen om stagnatie te voorkomen.

Het is niet nodig gebleken om de doorzettingsmacht in te zetten.

3.5. Knooppunten

Het knooppunt is het verbindingsinstrument tussen onderwijs- en netwerkpartners. Doel van het knooppunt is een integraal beeld verkrijgen van de leerling (en zijn leefomgeving), het vaststellen van de ondersteuningsbehoeften en hierop gebaseerde afspraken over (gelijktijdige en afgestemde) interventies van onderwijs, gemeente en/of zorg (gericht op) thuis en school. We zien een toenemend aantal knooppunten toeleiding waarin gemeenten/ggd aansluiten. Indien in het voortraject gemeenten/GGD betrokken zijn geweest, is het bijwonen van een knooppunt toeleiding alleen aangewezen als dit meerwaarde heeft.

aanwezigheid bij knooppunten	
GGD	14
Gemeente*	83
ouders	122
school van herkomst	122
school van plaatsing	122

* team jeugd, Schoolmaatschappelijk werk, Jeugdhulporganisatie

3.6. Duur TLV

Over de gewenste duur van de TLV wordt in alle gevallen overeenstemming bereikt in het knooppunt.

Duur TLV	
lopende schooljaar	0
lopende schooljaar +1 jaar	27
lopende schooljaar +2 jaar	41
lopende schooljaar +3 jaar	54
	122

3.7. Doorlooptijden eerste aanvragen (zowel vanuit de basisondersteuning als zij- en onderinstroom)

Er zijn vooraf geen normen vastgesteld voor de doorlooptijden. Desondanks is de conclusie gerechtvaardigd dat de procedure in de meeste gevallen snel verloopt vanaf het moment dat de aanvraag is ingediend bij het Samenwerkingsverband. Bij een aantal aanvragen was er sprake van een langere doorlooptijd; dit is vooral te wijten aan:

- onverenigbaarheid van agenda's om te komen tot een datum voor het knooppunt toeleiding
- het niet (tijdig) voorhanden zijn van alle noodzakelijke dossierstukken ter onderbouwing van de aanvraag
- stagnatie en ontsluiting van gemeentelijke en/of zorgondersteuning

De wettelijke termijn van 10 weken bij aanmelding wordt niet altijd gehaald. In een aantal gevallen is er sprake van een vroegtijdige aanmelding voor instap in een opvolgend schooljaar en daaraan gekoppeld een langduriger traject in afstemming en overeenstemming met alle betrokkenen. Het zoeken van de best passende school vergt in complexe situaties een gedegen afweging en daarvoor is ruime tijdsinvestering randvoorwaardelijk.

Bij een aantal aanvragen was er sprake van een verklaarbare langere doorlooptijd; door de korte lijnen met alle betrokken partijen, leidt dit in betreffende gevallen niet tot problemen. Onderstaande procesinformatie is gegenereerd uit alle aanvragen, met uitzondering van aanvragen met een afwijkende procesgang (maatwerkroutes). Deze zijn niet meegenomen in onderstaande procesinformatie.

Van 02-08-2024 tot en met 01-08-2025		Maastricht Gemiddeld voor afgewikkelde aanvragen TLV		
Doorlooptijden generaal		Dagen*		
TLV aanvragen vanuit basisondersteuning t/m besluit TLV**		57		
TLV-aanvragen vanuit de zij-instroom t/m besluit TLV**		46		
TLV-aanvragen vanuit onderinstroom t/m besluit TLV**		21		
Doorlooptijd specifieke onderdelen		Dagen*		
		Basis ondersteuning	Zij- instroom	Onder instroom
Ontvangst aanvraag bij SWV tot knooppunt toeleiding		47	33	7
Knooppunt toeleiding t/m indienen aanvraag Deskundigenadviseur		2	3	10
Afgeven Deskundigenadvies		6	8	8
Deskundigenadvies t/m besluit directeur en verzending TLV		2	2	3

* Doorlooptijden zijn weergegeven in dagen, waarbij vakantiedagen en weekenden zijn meegeteld als dag.

** datum waarop het dossier volledig bij het SWV ontvangen is.

We zien een stijging van de gemiddelde doorlooptijd (6 weken). Dit is oa te wijten aan het besluit van SO/SBO scholen in Maastricht om vaste knooppuntdagen aan te houden. Ook de onderinstroompartners hanteren vaste knooppuntdagen. Hierdoor kunnen dossiers onnodig lang liggen tot aan de volgende knooppuntdag. Het inplannen van een knooppunt vergt veel tijd in toeleidingsprocedure. De doorlooptijd van een TLV-proces vanuit de basisondersteuning bedraagt gemiddeld 8 weken, gerekend vanaf de indiening van de aanvraag tot en met de verzending van het TLV-besluit. Het grootste deel van deze tijd wordt besteed aan het plannen van het knooppunt toeleiding. Daarnaast zien we een doorlooptijd bij deskundigenadviseurs die langer is dan contractueel afgesproken. Dit wordt mede veroorzaakt door de kwaliteit van de dossiers (zie ook 4.2) en de veelheid TLV aanvragen richting einde schooljaar, waardoor de capaciteit van de deskundigenadviseur niet meer afdoende is en dus een langere doorlooptijd kennen.

De aanvragen vanuit de onderinstroom kennen een korte doorlooptijd omdat eerst een knooppunt toeleiding wordt georganiseerd en daarna de aangevulde aanvraag wordt ingediend bij het Samenwerkingsverband. We zien bij aanvragen vanuit de onderinstroom een langere doorlooptijd tussen knooppunt toeleiding en aanvraag Deskundigenadvies.

3.8. Trajectbegeleiding

De deskundigenadviseur constateert dat er sprake is van gedegen verlopen trajecten onder regie van de trajectbegeleiders. De trajectbegeleiders leveren zorgvuldig en goed werk. Er is veel inzet nodig om de goede afweging te (laten) maken en de juiste route en koers te organiseren en kiezen in het belang van het kind. Dat vergt veel kennis, communicatietalent, flexibiliteit, geduld en tijdsinvestering. Met een positief-kritische houding processen faciliteren en de vinger op de zere plek leggen waar nodig in het kader van ontwikkeling. Uiteraard met de complimenten aan procesbegeleiders van de schoolbesturen, die in toenemende mate een zorgvuldige en passende werkwijze laten zien. Vaardigheden die ook gevraagd en noodzakelijk zijn bij uitvoering van zelfbeheer en procesregie door alle scholen en besturen bij plaatsing en verplaatsing van leerlingen. Het blijft een fikse uitdaging voor schoolbesturen, directeurs, IB-ers en leerkrachten; autonomie vergt eigenaarschap.

3.9. Deskundigenadvies

Voordat het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring kan afgeven, dienen twee onafhankelijke deskundigenadviezen beschikbaar te zijn. De eisen waaraan het deskundigheidsadvies moet voldoen is geregeld in een algemene maatregel van bestuur. Voordat het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring kan afgeven, worden minimaal twee deskundigen ingeschakeld, waarbij één deskundige altijd een orthopedagoog/gz-psycholoog dient te zijn en een tweede deskundige afhankelijk van de ondersteuningsvraag c.q. beperking van de leerling aangewezen wordt. Het samenwerkingsverband heeft BCO onderwijsadvies ingeschakeld voor de afgifte van de eerste onafhankelijk deskundigenadviezen. De tweede deskundigenadviseur is een deskundige die in het (voor)traject betrokken is vanuit een school/bestuur/externe instantie.

Indien de tweede deskundigenadviseur niet in het voortraject betrokken is geweest, vraagt het samenwerkingsverband als onderlegger voor besluitvorming een tweede deskundigenadvies bij BCO. Er is voor 21 dossiers een extra deskundigenadviseur via BCO ingezet als onderlegger voor besluitvorming

3.10. Interventie Directeur of maatwerkroute

Het oordeel van het Knooppunt toeleiding komt vaak overeen met het oordeel van het deskundigenadvies met betrekking tot schoolsoort en looptijd. Afwijking tussen oordeel van het knooppunt toeleiding en oordeel van de deskundigenadviseur danwel geen overeenstemming in het knooppunt toeleiding heeft in vier casussen gespeeld waarbij 1 keer de interventie van de directeur werd gevraagd (maatwerkbesluit).

3.11. Klachten en geschillen

Gedurende de verslagperiode is er sprake geweest van 1 bezwaar tegen een TLV-besluit. Door de landelijke commissie van bezwaarschriften werd het advies gegeven om het bezwaar ongegrond te verklaren. Dit advies is door het Bestuur overgenomen. Er is geen sprake geweest van klachten- of beroepsprocedures jegens het SWV.

4. NIEUWE TLV-AANVRAGEN – INHOUD

4.1. Inhoudelijke bevindingen tav van aanvragen vanuit de basisondersteuning

Trajectbegeleiders en deskundigenadvies registreren gestandaardiseerd een aantal kwalitatieve gegevens per TLV-aanvraag, afgezet tegen de afspraken in het Ondersteuningsplan en de ondersteuningsprofielen van scholen. Schematisch en beknopt een aantal inhoudelijke bevindingen op een rij, ontleend aan deze informatie. Bij behoefte kunnen hierdoor (thematische) diepteanalyses uitgevoerd worden. Naast deze algemene registratie vindt op natuurlijke wijze per case terugkoppeling en dialoog met de desbetreffende school plaats en wordt op die wijze doorlopend gestuurd op ontwikkeling in de richting van de afspraken in het ondersteuningsplan.

Ook is er vanuit het SWV een dashboard beschikbaar voor schoolbesturen, met inzage in de onderliggende detail- en trendinformatie. Een instrument dat schoolbesturen mede in staat stelt om enerzijds ontwikkeling te stimuleren en te sturen in dialoog met scholen en anderzijds verantwoording af te leggen aan het collectief middels Schoolbesturen aan ZET (SAZ).

INHOUD EN PROCES*	Ja	nee	Nvt	Toelichting
Dossier afdoende?	64	1	0	
Proces valide?	59	6	0	
Niveau 1 t/m 4 adequaat?	60	5	0	
Inzet school conform ondersteuningsprofiel?	60	4	1	
Aandachtspunten op ankerpunt 1 - kwaliteitsindicatoren	21			veelvuldig genoemde indicator: 10, 13 en 19
Aandachtspunten op ankerpunt 2 - planmatig en handelingsgericht	24			veelvuldig genoemde indicator: 7 en 9
Aandachtspunten op ankerpunt 3 - specifieke ondersteuning	2			veelvuldig genoemde indicator: 2 en 5
Aandachtspunten op ankerpunt 4 - ondersteuningsstructuur				
Autonome ondersteuning onderwijs tijdig & adequaat betrokken	63	2		
Netwerkondersteuning onderwijs tijdig & adequaat betrokken	63	2		
Knooppunt tijdig & adequaat betrokken	61	4		
Zorgondersteuning (JW/ZVW/WLZ) tijdig en adequaat betrokken	62	1	2	
Sprake van doubleren:	34			herhaalde doublures 1x meegeteld
Duiden & Doen adequaat gevuld	118	4	1	betreft alle aanvragen

*eerste aanvragen vanuit de Basisondersteuning vermeerderd met de aanvragen vanuit instapklas, taalklas (65 aanvragen)

Daar waar problemen -of minder zwaar aandachtspunten- in de basisondersteuning geconstateerd zijn, betrof het overwegend het niet tijdig signaleren, onderkennen en duiden van de werkelijke problematiek naar aard en zwaarte. Interventies laten (te) lang op zich wachten en/of blijken onvoldoende effectief en of geëvalueerd, alle inspanningen ten spijt. Met als mogelijke gevolgen: onnodige stagnatie in de ontwikkeling bij de leerling, belasting leerkracht/team en verval naar zwaardere en langer durende extra ondersteuning. Zicht en inspelen op verschillen tussen kinderen -achterstand en begaafdheid- én reflectie op impact eigen handelen is onlosmakelijk onderdeel van de basis op orde.

Specialistische interdisciplinaire deskundigheid -diagnostisch en handelingsgericht- tijdig inroepen en vervolgens ook tijdig (kunnen) inzetten in de basisondersteuning is een aandachtspunt. Een aandachtspunt voor zowel scholen als schoolbesturen in het kader van preventie en tijdig en effectief handelen -de basis op orde-. Deze tijdige inzet regardeert zowel de autonome ondersteuning (binnen het bestuur) als de inzet van zorg en jeugdhulp. Ook tijdig schakelen via het knooppunt verdient nog veel aandacht en sturing. Wat betreft de zorgondersteuning moet opgemerkt worden dat tijdig leveren en inzetten van specifieke ondersteuning een probleem is, met wachtlijsten aan de orde van de dag.

Regelmatig blijkt dat voor verplaatsing naar extra ondersteuning het knooppunt onvoldoende betrokken is geweest. Het verdient aanbeveling om in een zo vroeg mogelijk stadium kernpartners te betrekken bij interventies in de onderwijsondersteuning. In een groot aantal casussen blijkt afstemming en integratie van jeugdhulp en onderwijs noodzakelijk om effectief te kunnen handelen.

Er is sprake geweest van doubleren in 28% van de aanvragen van uit de basisondersteuning. De onderkenning groeit dat doubleren weinig adequaat effect sorteert en vaak tot onnodige en ongewenste vertraging in de schoolloopbaan leidt. Een trend die nog steeds en met nadruk aandacht verdient en om doelgerichte afweging van nut en noodzaak per leerling vraagt. Ook in het kader van vroegtijdige interventies gericht op terugkeer naar het basisonderwijs en/of leeftijdsadequate doorstroom naar het VO vanuit S(B)O als leerlingen daarop aangewezen blijven.

4.2. Kwaliteit TLV-dossiers

We zien een toenemend aantal TLV dossiers die niet compleet of op orde zijn danwel dossiers waarbij niveau 1-4 niet volledig is uitgenut. De procesbegeleider en de betreffende school krijgen hierover terugkoppeling per TLV-dossier. Voor schoolbesturen is deze informatie te ontsluiten via het dashboard.

Ingediende TLV aanvragen moeten overzichtelijk en compleet zijn, met alleen relevante bijlagen. Aan procesbegeleiders en scholen is de oproep gedaan om dossiers beknopt en to the point te houden en om uitgebreide documenten en/of overmatig aantal bijlagen te beperken. De focus moet liggen op relevante informatie die een actueel en relevant beeld geeft. In schooljaar 2025-2026 zal het samenwerkingsverband hier strikter op toe zien en als een dossier onvolledig is of te uitgebreid is, zal de trajectbegeleider deze terugsturen naar de procesbegeleider. Het dossier wordt dan weer in behandeling genomen zodra de gevraagde aanpassingen zijn doorgevoerd. In schooljaar 2025-2026 zullen deze dossiers gekwalificeerd worden als 'niet afdoende'.

4.3. Van medisch model naar sociaal model

In TLV aanvragen en Duiden & Doen staan veelal beperkingen en stoornissen van een kind (medisch model). In TLV-dossiers ligt vaak de nadruk wat een leerling niet kan, op diagnoses en medische achtergronden. De leerling wordt benaderd vanuit een probleem wat moet worden opgelost. De focus ligt op welke afwijking is er en welke specialistische voorziening is nodig om dit kind onderwijs te laten volgen? Om de omslag van medisch model naar sociaal model te kunnen maken zal de blik moeten verschuiven naar de omgeving. Een kind met een (onderwijs)ondersteuningsbehoefte kan prima functioneren als de context passend wordt ingericht. In Duiden & Doen is voorzien dat ook gekeken wordt naar omgevingsfactoren, dit wordt echter nog onvoldoende serieus genomen of ingevuld. In schooljaar 2025-2026 zal aan scholen gevraagd worden om niet alleen te kijken naar belemmerende en stimulerende factoren van de leerling, maar ook naar de naar belemmerende en stimulerende factoren van de omgeving (leerkracht, team, school en thuis). De complexe opdracht aan het werkveld is om de schoolcontext zo te veranderen en aan te passen dat er meer leerlingen in het regulier onderwijs kunnen blijven, zo thuisnabij mogelijk.

4.4. Ondersteuningsbehoefte onderwijs

Over het algemeen doen de ondersteuningsbehoefte zich gelden op een combinatie van gebieden en zijn ze zelden enkelvoudig. Leren&Ontwikkeling in combinatie met Sociaal-Emotioneel-Gedrag voert nog steeds de boventoon. Opvallend is dat de impact van de opvoeding en thuissituatie weinig op de voorgrond staat als het gaat om de primaire en secundaire belemmeringen voor het functioneren in het onderwijs, terwijl dat in de beleving relevant en aanzienlijk lijkt.

IVO velden	Aandacht en Tijd		Expertise		Materialen en aanpak		Ruimtelijke omgeving		samenwerking externe partners	
	primair	secundair	primair	secundair	primair	secundair	primair	secundair	primair	secundair
BAO (53)	38	7	5	4	7	33	2	8	1	1
zij-instroom (33)	20	3	7	8	1	17	1	2	4	3
onderinstroom (36)	3	2	14	18	0	4	4	2	15	10
122	61	12	26	30	8	54	7	12	20	14
	50%	10%	21%	25%	7%	44%	6%	10%	16%	11%

IVO is de afkorting voor Indicatiestelling Vanuit Onderwijsbehoeften (Miedema,2012) De vijf IVO velden staan voor vijf gebieden waarbinnen onderwijsbehoeften kunnen worden beschreven. Deze vijf velden vormen de basis voor het gesprek (in het knooppunt) over onderwijsbehoeften.

Ondersteuningsbehoefte onderwijs	Leren en ontwikkeling		Sociaal emotioneel en gedrag		Fysiek en medisch		Opvoeding en thuis		NVT	
	primair	secundair	primair	secundair	primair	secundair	primair	secundair	primair	secundair
BAO (53)	39	14	12	30	2	5	0	3	0	1
zij-instroom (33)	20	11	10	18	3	0	0	2	0	2
onderinstroom (36)	15	15	16	15	5	3	0	3	0	0
122	74	40	38	63	10	8	0	8	0	3
	61%	33%	31%	52%	8%	7%	0%	7%	0%	2%

4.5. Ondersteuningsbehoefte Zorg

In een groot aantal aanvragen is ook sprake van een behoefte aan zorgondersteuning/gemeentelijke ondersteuning (begeleiding, behandeling, persoonlijke verzorging, verpleging). In de afgelopen jaren is er vanuit het samenwerkingsverband stevig ingezet op bewustwording van het onderscheid tussen én heldere duiding van onderwijsondersteuningsbehoeften en zorgondersteuningsbehoeften (zorgmatrix). Daarnaast wordt ingezet op het implementeren van collectieve doelgroeparrangementen voor SO/SBO scholen omdat veelal sprake is van een combinatie van onderwijsondersteuningsbehoeften en zorgondersteuningsbehoeften.

Aandachtspunten ten aanzien van de analyse en duiding van ondersteuningsbehoeften onderwijs én zorg laten zich overal zien, met concentraties in een aantal scholen/wijken en rond NT2-leerlingen. Bij concentratie van problematieken is in het bijzonder een inventarisatie aangewezen van de gemeentelijke ondersteuning die nodig is in het kader van de "Basis op orde" (Schoolarrangementen), om waar nodig de ontwikkeling van deze leerlingen vroegtijdig, breed en integraal te duiden en te begeleiden (in combinatie naar systeem rond kind/thuissituatie). Een werkwijze die al zou moeten starten in de voorschoolse settingen. Daarmee kan een wezenlijke stap gezet worden naar meer inclusie thuisnabij. Een lange en uitdagende weg is te gaan, maar deze beweging heeft nadrukkelijk aandacht van schoolbesturen en scholen.

5. TOT SLOT

Elk schooljaar kent nieuwe uitdagingen en onverwachte wendingen. Binnen de actualiteit en dagelijkse realiteit, zoeken en vinden we elkaar om zoveel mogelijk recht te doen aan de beleidsuitgangspunten, waarvan de dialoog in het knooppunt het meest significant. In een hybride aanpak van fysieke en digitale werkwijze, hebben we samen met scholen en schoolbesturen met flexibiliteit, veel inzet en creativiteit ons werk gedaan om tijdige (ver)plaatsing van leerlingen te blijven faciliteren en realiseren. Op een zo goed mogelijk passende plek, met tijdige TLV indien nodig.

Door middel van deze rapportage wordt jaarlijks verantwoording afgelegd over de verstrekte TLV's en de manier waarop dit proces verloopt.

Vastgesteld mag worden dat het samenwerkingsverband voldoet aan de wettelijke taak om Toelaatbaarheidsverklaringen te verstrekken.

- Het samenwerkingsverband beoordeelt de aanvragen voor een Toelaatbaarheidsverklaring zorgvuldig en binnen redelijke termijnen.
- Het samenwerkingsverband stelt vast of een leerling recht heeft op een plaatsing in een gespecialiseerde onderwijsvoorziening op basis van het oordeel knooppunt toeleiding en het oordeel van een externe deskundigenadviseur.
- Zowel het toeleidingsbeleid als de toeleidingsprocedures worden gevolgd zoals vastgesteld door het Toezichthoudend Bestuur. Deze procedures en richtlijnen staan transparant op de website van het samenwerkingsverband.

Het samenwerkingsverband heeft voor de schoolbesturen het dashboard TLV tot en met schooljaar 2024-2025 geactualiseerd. Op het niveau van het samenwerkingsverband is deze "rapportage TLV schooljaar 2024-2025" opgesteld. Deze geaggregeerde weergave op niveau van het SWV biedt, samen met het specifieke overzicht TLV en overzicht ondersteuningsprofielen per schoolbestuur in het dashboard, veel informatie over het verloop van de verwijzingen en de kwaliteit van de TLV-aanvragen.

Naast verantwoording, heeft deze TLV-rapportage en het dashboard tot doel het faciliteren van de noodzakelijke inhoudelijke dialoog tussen schoolbesturen onderling en tussen het schoolbestuur en de eigen scholen met het oog op het realiseren van de collectieve doelstellingen en het stimuleren van de benodigde interventies en ontwikkelingen daartoe. Dit totaal biedt tevens aanknopingspunten en relevante informatie als basis voor de jaarlijkse verantwoording van elk schoolbestuur binnen het collectief – Schoolbesturen aan Zet. Aan schoolbesturen de nadrukkelijke uitnodiging om met elkaar en binnen de eigen geledingen de verdieping te zoeken.

We mogen concluderen dat we er met z'n allen weer in geslaagd zijn om "het stokje vast te houden" en deze kernwaarde binnen het samenwerkingsverband eer aan te doen. Wederom dank en compliment aan iedereen! Met de nodige flexibiliteit, extra inzet en veel goede wil van scholen, ouders, trajectbegeleiders, deskundigenadviseurs en kernpartners, zijn we er samen in geslaagd om kinderen waarvoor dat nodig was te laten starten op een passende nieuwe school met een geldige TLV.

In schooljaar 2025-2026 wordt vanuit het samenwerkingsverband de focus gelegd op:

- Faciliteren van HET KAN WEL MAASTRICHT: van passend onderwijs naar zo inclusief mogelijk onderwijs
- Begeleiden van scholen en schoolbesturen bij het toepassing van het gewijzigde aanmeldingsbeleid waarin de basisondersteuning een significante rol speelt
- Begeleiden van scholen en schoolbesturen bij terugplaatsing van leerlingen van SO/SBO naar een lichtere vorm van onderwijsondersteuning
- Strikte sturing op kwaliteitsverbetering van de TLV-dossiers (kort, bondig en tot the point: van medisch model naar sociaal model) en actualisering van het afwegingskader
- Aanscherping van de doorlooptijden

BIJLAGE:

Excelbestand TLV kengetallen 2024-2025